

Articulus Tertius

(postq̄ inceperit) p̄seuerare. v̄de in. c. ma-
lores. de hap. z elus effec. z in. c. j. de eo qui
duce. in matr. quam pol. xc. per Lu. de pen.
in. l. j. de in. fis. lib. x. C. Qualiter autem pro-
betur p̄seuerantia: colligitur. ff. de lega. iij.
l. fidelcom-
mis. §. quuz
autē. z pre-
ceden. z. xi.
q. iij. c. illa.
et. c. quum
apud. et de
regul. c. ad
nostraz. sed
quāto tem-
pore reue-
rentia p̄-
rare in eo:
quod fecit:
vt inde vi-
deatur an-
ni iudiciū
fuisse: an
statim: aut
per vñū diē
vel per tri-
duum: aut
per sex mē-
ses: aut vs-
q̄ ad men-
sem: vel per
multū tem-
pus: vel sit
arbitrio iu-
dicis relin-
quendum. v̄de eleganter per Luc. de pen.
in. d. l. omnes. la. iij. col. ij.

De reue-
rentia p̄
multa.

Illud Matth. xxiij. qui perse-
uerauerit vsq̄ in finem zc. et
illud. Nemo ponens manum
ad aratrum: z aspiciens retro
aptus est regno dei. Luce. ix.
Et hec de fidelitate dicta sus-
ficient.

Secundo dictum est: q̄
quodlibet membrū my-
sticū tenetur suo capiti z do-
mino ad reuerentiā. Pro cu-
ius declaratione sciendum:
q̄ reuerentia est multiplex: z
aliis omissis quātum ad pro-
positum: est quedam reueren-
tia dominationis siue p̄clari-
tionis causa debita: q̄ sic defi-
nitur. Reuerentia: est hono-
ris cum timore in signū sub-
iectionis. exhibitio. fm glos.
ad hebr. xij. Et hec debetur
principibus etiam seculari-
bus per quoslibet etiam eccle-
siasticos. vt dicit text. xxiij. q.
v. regū. z. c. dicat. z. c. si apud.
pro quo. j. Pet. ij. vbi dicitur:
Regem honorificate. ^a

Quartus

Honorificate. Ex verbis authoris liqui-
de colligitur quo ad propositum: q̄ ratio-
ne p̄clationis z dominationis hominibus
superioribus (qui sunt papa: rex: episcop⁹:
pater: doctrine p̄ceptor: z plerq̄ alij)
a subditis mortalibus reuerentiā debetur.
Adde glo. quam sequitur ibi Jo. de pla. in
l. p̄micerum. C. de fabricen. lib. x. z do. At-
co. boe. in addi. ad Jo. montag. in trac. de
auto. z p̄emi. sa. magi. conc. et parla. reg.
Fran. vbi per eos eleganter dicitur. Prin-
cipem adorari: idest reuereri debere: non
adoratione: que non debetur: sed regia sub-
iectione salutari: princeps: regulas admini-
stratores debent. Luc. de pen. in. l. euectio-
num. per illum tex. in versi. veneratione. de
cura. pupill. lib. xij. C. dicit: q̄ ipse princeps
mereatur venerari: adorari: coli: sibi suppli-
cari: z gratiarum sibi impēdi munera sicut
Joseph in Egypto. de quo late per ipsum
in. l. duos. de suscep. z arca. lib. xij. C. bonus
tex. in. l. j. de propo. sa. cubicula. z in. l. fi. qui
milit. pol. lib. xij. C. ibi: nostram purpuram
adorantes. ex quo dicit Jo. de pla. in. l. j. de
fyllia.

syllia. q̄ nullus debet genu flectere corā
allo: quam corā principe: vel regia maie-
state: vel corā papa: cuius pedem osculā-
tur quicunq̄ venientes: vt salurent illum:
vt dicit glo. illa vulgaris. z ibi Jo. de pla. z
Luc. de pen. in. l. j. de domest. lib. xij. C. non
tamen indistincte (fm eos) quilibet admittit
ad salutandum principem. vt no. glo.
in. l. j. de vetera. lib. etiam. xij. C. in laudem
reuerentie papalis cum deosulatione pe-
dum. Ange. politia. vir certe disertissimus
in oratione: quam edidit procuratoribus
Lenensium: ad Alexandrum sextum pon-
tificem maximum folio. j. facie. j. eleganter
meminit dicens: vt reges etiam ipsi z prin-
cipes adorare cum reuerentia submissi ve-
stigia pape z pulucrem pedum ipsiuslinge-
re non modo non dedignētur: sed loco etiā
p̄clari muneris concupiscant. De effectu
reuerentie z cui debeat. Sali. in. l. j. C. de
pred. curia. Fell. in. c. causam matrimonij.
de offi. dele. per Bal. in tract. schismati. xv.
col. Item reuerentia debetur iure natura-
li: per eundem Bal. in. l. fi. versi. vltimo no-
ta. C. de bo. liber. Reuerentia quum debe-
tur facit personam (cui debetur) non posse
vocari in ius sine venia. Specu. titu. de au-
thori. col. xj. versi. sed nunquid edictū. He-
ro. ad Nepoti. recitatur dist. xc. c. esto sub-
iectus pontifici tuo: z quasi parentem ante
me ama. Sed episcopi: sacerdotes sciunt se
esse: non dominos honorent clericos: qua-
si clericos vt ipsis episcopis honori z reue-
rentia deferaur. Scitum est illud oratoris
Domitij. Cur ego (inquit) te habeam vt
principem: quum tu non me habeas vt fe-
natorem. z illud. j. Pet. ca. ij. quod recitat suc-
cincte author hic. vbi dicit. Omnes hono-
rate: fraternitatem diligite: deum time: z
regem honorificate: serui subditi estote: in
omni tempore dominis: non tantum bonis
et modestis: sed etiam discolis. Sene. epist.
lxx. quam venerationem p̄ceptorib⁹ meis
debeo: eandem p̄ceptoribus: idest regib⁹
humani generis a quibus tanti boni iustitia
fluxerunt. Si consulem vidco: aut p̄torē:
omnia (quibus honori haberi solet) facias
equo desiliam: caput ad operiam: semiram
cedam. quomodo ergo Mar. Latonem: et
Zeli. sapien. z Socra. cum Plato. In ani-
mum meum sine dignitate summa recipiā.
Ego (inquit) illos venero: z tantis nobili-
bus assurgo. Pythagor. magno illi philoso-
phanti. Tanta (ait Valerius Maximus li-
bro quarto) veneratio ab auditoribus tri-
buta est: vt (que ab eo acceperant) indispu-
tationem deducere nephas putarent: qui
etiam interpellati: idest interrogati ad red-
dendum causam: id solum respondebant:
ipsum sic dixisse. contra subditos maxime
filios erga parentes irreuerentes inuchir.
glo. au-

De reue
rentia.

glo. aurea. Eccle. iij. ca. Super illud hono
ra patrem tuum: vt superueniat tibi bonuz
zc. vbi dicitur *Latn* nuditatem patris irri
sit: z deus semen suum in seruitutem perpe
tuam damnauit. Absalon quoq; Dauid de
regno expulit. z cōcubinas eius incestauit:
sed penas morte condignas luit. *Iscll* cal
cutium pueri *Betel* irriserunt: z duov: si de
saltn ex eis quadraginta duos laxerauerūt
et quia puerillis *Judeorum* stultitia in cal
uarie loco *Christum* crucifixum. Irri sit: sed
quadragesimo anno post ascensionez eius
duo visi: *Hespasianus* scilicet z *Tit* de sal
tu gentium egressi illustresseculime lania
uerunt. Adhibenda est igitur (Inquit *Tul.*
in lib. offi.) Quedam reuerentia aduersus
homines q̄maxime reges z principes. Est
deniq; ipsa reuerentia: vt non te lateat: ho
nor quidam exhibētus in testimonium vir
tutis: z est terminus meson: qui quādoq; in
bonum: quandoq; etiam in malum sicut cō
fusio z licentia accipi potest. *fm* bea. *Tho.*
super psal. xxxiii. colū. xviij. Item reuereri
est actus timoris: z vt debetur deo: est act⁹
lati. e. estq; reuereri aliquem honorare a q̄
reuerentia idest honor: quem tam in verbis
q̄ in factis alicui exhibemus. Quare rē all
quam turpem nominatur: solemus dicere
saluo honore: salua reuerentia. Item reue
rendus: dignus reuerentia: et reuerendus
cum reuerentia reuereor: autem componi
tur ex re z vereor. Est autem reuereri: quez
timere cum pudore quodam erga eum: que
metuimus: quidam tamen ex se parant: sic
quod vereri sit hominis liberi timere serui
q̄ ille pudoris: hic pene metu teneatur. de
hoc vlt de san. *Tho.* ij. q. lxxj. artic. ij. Re
uerentia inquam *fm* *Tul.* in lib. rethor. et
Luc. de pen. in. l. qui sub pretextu. col. ij. de
stud. libera. vrb. ro. lib. xj. C. Est aliqua ra
tione sublimitatis debita honorificetia cul
tum exhibens. Sed veneratio est virt⁹: qua
reuerentiam exhibemus maioribus in cor
poris humiliatōe: igitur nuptu z verbo z
emissione. Item princeps reuerentiā exhibet
iuris partis ob scientie meritū. l. quid
quid. C. de aduoca. diuer. iudl. Item exhibet
ver alicui reuerentia ratione dignitatis
vel superioris potestatis. in. c. visis. xvi. qd.
ij. de renun. c. ad supplicationem. in. fi. Et
antiquitati. ij. q. liij. c. conquestus z senectu
ti. ff. de iureiuran. l. j. *Uale.* maxi. lib. ij. ca. j.
§. senectuti. Prelatis qualis z in quibus re
uerentia debeat a subditis. vide cum co
pia per *Lucam* de penna in. l. qui sub prete
xtu. de stud. libera. vrb. ro. libro vndecimo.
C. columna secunda. circa finem. vbi conclu
dit: quod in tantum prelato reuerentia de
betur: etiam si fuerit inutilis: quando sus
tinebitur. sexta decima questione sexta. ca
pitulo: si fortassis. An autem faciendo re
ueren

Quartus Articulus
Tertij Tractatus.

Quarto ho ar
ticulo quo queri
tur an fidelitas
declarata: cuz oi
bus suis capitu
lis: z reuerentie predicte ex
hibētio debeat nedum, re
gi: sed etiam eius vnigenito
domino illustrissimo dalphi
no: sicut z regi eodem rege re
gere perpedito: declarabo: a
gitabo: z tractabo sub tenore
conclusionum sequentiu: in
quibus tria tangem⁹: que sus
ficiunt ad propositum.

Prima conclusio: q̄ lz do
minus dalphinus regis vni
gentus a patre suo: supposi
to: siue numero distinguatur: tamen est cuz
eo eiusdem nature: nedum communis: sed
etiam partituri: *fm* philosophos. z *Idcod*
est textus z glo. in. l. liberorum. de verbo. si
gnifica. q̄ in filio natura genitoris conser
uatur: quod intelligitur de natura impartit
turi. nam in communi natura conseruatur
nedum ingenito: sed etiam in quolibet in
diuiduo illius nature z speciei: z plus faci
unt que textualiter habentur in secūdo de
anima. z hec pleni⁹ dixi supra in primo tra
ctatu in examinatione secūdi articuli. pri
ma z secunda conclusionibus.

Secunda conclusio: q̄ filius dicitur al
quid patris ipsius: *fm* philosophum in. v. z
octauo erycorum. z eadem caro cuz illo. vt
habetur. xv. dist. hac authoritate. z eadem
persona simul intelliguntur. vt. l. fi. de im
pube. z aliis substitut. et eadem voluntas.
insti. de inuti. stipul. §. ci qui. vbi dicitur: q̄
vox patris: vox filij: voces enim sunt volun
tatis significatiue: vt habetur in. j. perlar
menias. z. l. labeo. de supelle. leg.

Tertia conclusio: q̄ ex quo regis vni ge
ntus dominus dalphinus: et rex ipse sunt
vnum natura: vna caro: eademq; persona:
ac vna voluntas: reuerentia: fidelitas: obe
dientia: z quecunq; regi debita tanq̄ vni: z
eadem filio eius pariter debentur. Proba
tur conclusio: quia identitas preacta pa
tris z filij causant in veroq; identitate quo
rumlibet effectiuum: sicut dicit lex q̄ iden
titas dominorum conreorum: non obsta
te differentia suppositorum causat in vtrif
q̄ omnium effectuum identitatem tam in
obligationibus q̄ pactionibus: solutioni
bus: z interruptionibus. vt. l. fi. C. de duo
bus reis. Nam vt ibi dicit tertus quum ex
vna stirpe vnoq; fonte aliqua effluerunt:
idem debet sequi in eis effectus. facit. l. pe
nultima

uerentiam
z honorem
alicui: vt p̄
posito: vel
vt prelato
el (cuz quo
litigas) iu
ri tuo pro
pter hoc. re
nuntiare vi
deris. vide
quod legi
tur z nota
tur in capi
tulo ex ore.
de his que
fiunt a ma
iori par. ca
pituli.

Pr̄ filio
eiusdem
nature p
ticulari.

Multi
plex re
gis dal
phini e
dēitas.